

POSTANOWIENIE

18 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 11 października 2024 r. w Warszawie
zażalenia Gminy (...)
na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z 15 kwietnia 2024 r., V Ca 363/22 (V WSC 12/24),
w sprawie z wniosku A. B.
z udziałem Gminy (...), Fundacji (...)
o zasiedzenie,

oddala zażalenie.

[M. O.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 kwietnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie z wniosku A. B. z udziałem Gminy (...) i Fundacji (...) o zasiedzenie, na skutek skargi kasacyjnej uczestnika Gminy (...) od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 17 listopada 2022 r., V Ca 363/22, odrzucił skargę kasacyjną (pkt I) oraz orzekł, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie (pkt II).

W uzasadnieniu postanowienia z 15 kwietnia 2024 r. wskazano, że postanowieniem z 15 stycznia 2024 r. Sąd Najwyższy zwrócił skargę kasacyjną wraz z aktami sprawy Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie celem usunięcia braków skargi poprzez wezwanie Gminy (...) do wskazania numeru PESEL oraz adresu

wnioskodawcy, NIP uczestniczki Fundacji (...) oraz wartości przedmiotu zaskarżenia. Pełnomocnik skarżącej został wezwany do uzupełnienia tych braków w terminie tygodniowym.

W wykonaniu tego wezwania pełnomocnik uczestniczki Gminy (...) wskazał numer PESEL oraz adres wnioskodawcy a także NIP uczestniczki Fundacji (...). W odniesieniu do wartości przedmiotu zaskarżenia pełnomocnik skarżącej podniósł, że nie jest w stanie wskazać tej wartości, ponieważ wnioskodawca nie podał wartości przedmiotu sporu a na etapie składania apelacji nie był on wzywany do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia.

Z uwagi na to, że skarżąca nie uzupełniła w terminie wszystkich braków skargi kasacyjnej, Sąd II instancji odrzucił tę skargę na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniosła uczestniczka Gmina (...), zaskarżając je w całości i formułując w zażaleniu zarzut naruszenia art. 13 § 2 w zw. z art. 398⁶ § 2, art. 126¹, 187 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i wezwanie uczestniczki postępowania do podania wartości przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy w toku postępowania wartość przedmiotu sporu czy wartość przedmiotu zaskarżenia nigdy nie była podana przez wnioskodawcę, na którym ten ciężar spoczywał.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 398⁴ § 3 zd. 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a w sprawach o prawa majątkowe powinna zawierać również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Sprawa o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości jest niewątpliwie sprawą o prawa majątkowe.

W sprawach o zasiedzenie dopuszczalność skargi kasacyjnej nie jest co prawda uzależniona od dodatkowego kryterium w postaci wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienie SN z 21 stycznia 2022 r., I CNP 34/22), jednak nie oznacza to, że wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w tego rodzaju

sprawach nie jest warunkiem formalnym skargi kasacyjnej. Art. 398⁴ § 3 zd.1 *in fine* k.p.c., jako przepis szczególny w stosunku do uregulowania wynikającego z art. 126¹ § 1 k.p.c., wyraźnie bowiem stanowi o obowiązku wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia. Naruszenie tego obowiązku ustawodawca opatrzył jednocześnie rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej (postanowienie SN 19 grudnia 2019 r., I CZ 111/19, którym oddalono zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi kasacyjnej w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia służebności. Powodem odrzuceniu skargi było nieuzupełnienie braku skargi w postaci wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia). Również w doktrynie przyjmuje się, że wymóg oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia pozostaje aktualny na gruncie wszystkich spraw o prawa majątkowe, w tym także tych, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej nie zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (T. Zembrzusi [w:] P. Ryłski (red. nacz.), A. Olaś (red. cz. III), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, wyd. 3, Legalis 2024, komentarz do art. 398⁴, teza 62).

Niezależnie od powyższego określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej w sprawie o zasiedzenie ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego, stanowiących element kosztów postępowania. W postępowaniu nieprocesowym regułą jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.), jednak w sytuacji, w której uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości (art. 520 § 2 k.p.c.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023, poz. 1935) stanowią, że stawki minimalne w sprawach o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości wynoszą 50% stawki obliczonej stosownie do § 2 obu tych rozporządzeń, w których to paragrafach wysokości stawek minimalnych uzależniono od wysokości wartości przedmiotu sporu.

W sytuacji, gdy w sprawie o zasiedzenie Sąd Najwyższy uznałby, że zasadne jest obciążenie kosztami postępowania np. wnioskodawcy, którego skarga kasacyjna nie została przyznana do rozpoznania, bez wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia nie byłoby możliwe określenie wysokości kosztów zastępstwa prawnego należnych uczestnikowi postępowania, który wnosił o oddalenie tej skargi i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Tego rodzaju praktyczne konsekwencje, do jakich może prowadzić niewskazanie w skardze kasacyjnej w sprawie o zasiedzenie wartości przedmiotu zaskarżenia, wzmacniają tylko stanowisko, zgodnie z którym wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia jest obligatoryjnym elementem skargi kasacyjnej również w tych sprawach, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej nie została uzależniona od określonej wysokości wartości przedmiotu zaskarżenia.

Z przytoczonych względów zażalenie należało oddalić (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

[M. O.]

[ał]